

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

для студентів

спеціальності	081 Право
освітньо-професійної програми	Право
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 108*

Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20 23 р.

Київ-2023

Розробник: Лисенко О.В., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

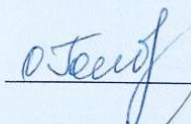
Викладач: Лисенко О.В., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від 31 серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії Юлія РЯБОКОНЬ

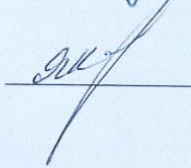
Робочу програму перевірено
«___» _____ 2022 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

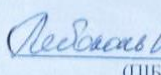
Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора
з навчальної роботи

Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (підпис) (ПІБ), «31» 08 2023 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» __ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання		
	Денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Кількість кредитів/годин	10/300		
Курс	3		4
Семестр	5	6	7
Кількість змістових модулів, з розподілом	10		
Кількість кредитів	4	3,5	2,5
Обсяг годин, в тому числі:	120	105	75
Аудиторних	54	36	50
Модульний контроль	10	4	6
Семестровий контроль	0	30	0
Самостійна робота	56	35	19
Форма семестрового контролю	Екзамен		

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право» є формування теоретичних знань та вироблення навичок щодо практичного застосування студентами правових норм у сфері кримінальної відповідальності.

Завдання вивчення курсу полягає у оволодінні студентами знаннями про кримінальне право, злочин, склад злочину, його елементи та ознаки, співучасть, повторність, сукупність, рецидив, кримінальну відповідальність і покарання, навичками наукового та практичного застосування норм та інститутів Особливої частин при розгляді конкретних ситуативних завдань, аналізу складу злочину.

У студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	1-40
ЗК-2	Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії	1-40
ЗК-5	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи	1-40
ЗК-7	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	1-10
Фахові компетентності		
ФК-1	Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції	20-40
ФК-7	Здатність оволодіти базовими знаннями про сутність, завдання, функції, принципи судової влади, судоустрій в Україні, компетенцію судів; про систему, завдання, основні напрями діяльності правоохоронних органів України	1-14

ФК-14	Уміння визначати межі караності суспільно-небезпечних діянь, підстави та умови звільнення від кримінальної відповідальності та покарання, самостійно розробляти проєкти кримінально-процесуальних документів.	5, 13-19
Предметні компетентності		
	Здатність юридично правильно кваліфікувати факти і обставини	
	Здатність розрізняти суміжні кримінально-правові поняття та інститути	
	Знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів у межах кримінального права	
	Знання характерних рис різних кримінально-правових систем та механізму їх зближення, уніфікації європейського та міжнародного права.	
	Здатність пояснювати природу й зміст основних інститутів і процедур кримінального права і особливості їх реалізації та застосування	
	Здатність всебічно аналізувати різноманітні джерела кримінального права (кодекси, закони, статuti, судову практику, інші джерела тощо) в Україні та зарубіжних країн	
	Здатність до використання позитивного зарубіжного досвіду щодо законодавчого конструювання кримінально-правових норм та протидії злочинності	
	Здійснювати аналіз принципів дії кримінального закону у просторі, у тому числі принципу громадянства	
	Здатність вирішувати питання щодо встановлення ознак кримінального правопорушення (злочинного діяння) та підстав і меж кримінальної відповідальності	

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни «Кримінальне право» у студента мають бути сформовані програмні результати навчання за освітньою програмою:

- володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживати правову термінологію (ПРН-1);
- визначати види ділової документації в професійній діяльності юриста (ПРН-3);
- визначати юридичну силу та межі чинності нормативно-правових актів (ПРН-9);

- здійснювати кримінально-правову кваліфікацію злочину (ПРН-11);
- відмежовувати екологічні правопорушення від інших видів правопорушень, пояснювати основні засади природоохоронного законодавства (ПРН-20).

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право» студент:

- знає, розкриває, пояснює основні норми кримінального права,
- аналізує систему кримінального права України та основні інститути;
- знає, пояснює та грамотно використовує основну юридичну термінологію в галузі кримінального права;
- знає, називає, аналізує нормативно-правові акти, що регулюють норми сучасного кримінального права,
- кваліфікує злочинні діяння; грамотно записує формулу кваліфікації;
- порівнює національне кримінальне законодавство з міжнародними правовими актами;
- знає, пояснює зміст і структуру нормативно-правових актів; вміє ними користуватися, знаходити необхідну інформацію, співвідносити норми права з реальними життєвими ситуаціями;
- юридично грамотно коментує, пояснює обставини взаємовідносин, що виникають в галузі кримінального права;
- надає консультації щодо можливостей подальшого розвитку подій, розв'язання та уникнення конфліктних ситуацій, визначає обтяжуючі і пом'якшуючі обставини;
- складає перелік нормативно-правових актів, які регулюють окремі кримінальні правовідносини;
- складає проекти документів, що регулюють основні кримінальні правовідносини, знаходить юридичні помилки і неточності у юридичних документах, вміє їх виправляти;
- визначає осіб, які є сторонами кримінальних правовідносин, визначає їхню роль, повноваження, права та межі компетентності;
- відмежовує злочин від малозначного діяння та адміністративного правопорушення;
- виокремлює елементи складу злочину; обраховує строки зняття та погашення судимості; розрізняє форми співучасті та види співучасників;
- визначає стадію вчинення (зупинення) злочину; класифікує види злочинів;
- розрізняє види множинності злочинів: повторністю, сукупністю та рецидивом;

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

	Назва змістових модулів, тем	усього	Розподіл годин між видами роботи					
			Аудиторні					Самостійна
			лекції	семінари	практичні	лабораторні	контроль	
5 семестр								
МОДУЛЬ I. Кримінальне право та кримінальний закон								
1	Основоположні засади кримінального права	2	2					
2	Закон про кримінальну відповідальність	9	2	2				5
3	Поняття злочину та класифікація злочинів	2	2					
4	Поняття кримінальної відповідальності та її підстави	9	2	2				5
	Модульний контроль	2						
	Всього	24	8	4				10
МОДУЛЬ II. Об'єкт та об'єктивна сторона злочину								
5	Склад злочину	2	2					
6	Об'єкт злочину	7	2					5
7	Об'єктивна сторона злочину	9	2	2				5
	Модульний контроль	2						
	Всього	20	6	2				10
МОДУЛЬ III. Суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину								
8	Суб'єкт злочину	9	4					5
9	Суб'єктивна сторона злочину	9	2	2				5
	Модульний контроль	2						
	Всього	20	6	2				10
МОДУЛЬ IV. Множинність, співучасть та стадії злочину								
10	Поняття множинності злочинів. Види множинності	10	4					6
11	Поняття та види співучасті	11	2	4				5
12	Стадії вчинення злочинів	9	2	2				5
	Модульний контроль	2						
	Всього	32	8	6				16
МОДУЛЬ V. Кримінальна відповідальність.								
13	Обставини, що виключають злочинність діяння	11	4	2				5

14	Звільнення від кримінальної відповідальності	11	4	2				5
	Модульний контроль	2						
	Всього	24	8	4				10
	За 5 семестр	120	36	18			0	56
6 семестр								
МОДУЛЬ VI. Покарання.								
15	Поняття, мета, система та види покарань	9	4					5
16	Призначення покарання та судимість	2	2					
17	Звільнення від покарання та його відбування	6	4	2				
18	Особливості притягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності	7	2					5
19	Примусове лікування та примусові заходи медичного характеру	9	2	2				5
	Модульний контроль	2						
	Всього	35	14	4				15
МОДУЛЬ VII. Злочини проти державності								
20	Поняття, значення і система Особливої частини кримінального права.	7	2					5
21	Злочини проти основ національної безпеки України.	2	2					
22	Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.	7	2					5
23	Військові злочини.	8	2					6
24	Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.	4	2	2				
	Модульний контроль	2						
	Всього	30	10	2				16
МОДУЛЬ VIII. Злочини проти особи								
25	Злочини проти життя та здоров'я особи.	8	4					4
26	Злочини проти волі, честі та гідності особи.	2	2					
	Всього	10	6					4
	За 6 семестр	105	30	6			30	35
7 семестр								
27	Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості.	2	2					
28	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та	4	2	2				

	інші злочини проти здоров'я населення							
	Модульний контроль	2						
	Всього	8	4	2				
МОДУЛЬ ІХ. Злочини у різних сферах діяльності								
29	Злочини у сфері господарської діяльності	2	2					
30	Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.	9	2	2				5
31	Злочини проти безпеки виробництва.	2	2					
32	Злочини проти довкілля.	4	2	2				
33	Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.	11	4	2				5
34	Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж.	2	2					
35	Злочини проти власності	6	4	2				
	Модульний контроль	2						
	Всього	38	18	8				10
МОДУЛЬ Х. Злочини проти правопорядку								
36	Злочини проти громадської безпеки.	7	2					5
37	Злочини проти громадського порядку та моральності.	4	2	2				
38	Злочини проти правосуддя.	4	2	2				
39	Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту.	8	4					4
40	Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.	4	2	2				
	Модульний контроль	2						
	Всього	29	12	6				9
	За 7 семестр	75	34	16				19
	За дисципліну	300*	100	40	0	0	30	110

* із врахуванням МКР

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Загальна частина

Кримінальне право та кримінальний закон.

Лекція 1. Основоположні засади кримінального права (2 год.)

Поняття кримінального права. Предмет кримінального права. Поняття і види кримінальних правовідносин, їх структура. Виникнення, зміна і припинення кримінальних правовідносин. Метод кримінального права.

Завдання та принципи кримінального права.

Система кримінального права, її поняття та значення. Єдність Загальної і Особливої частин кримінального права.

Джерела кримінального права. Тлумачення кримінально-правових норм.

Основні поняття: кримінальне право, принципи, завдання, імперативний метод.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 2. Закон про кримінальну відповідальність (2 год.)

Чинність кримінального закону в просторі. Поняття території України. Місце вчинення злочину. Визнання злочину таким, що вчинений на території України.

Чинність кримінального закону щодо осіб. Чинність кримінального закону щодо громадян України, іноземних громадян і осіб без громадянства у випадку вчинення ними злочину на території України.

Чинність кримінального закону у часі. Набрання і втрата чинності кримінальним законом. Час вчинення злочину. Зворотна дія кримінального закону. Види кримінальних законів, що мають зворотну силу. Межі зворотної сили кримінального закону. Кримінальні закони, що не мають зворотної сили. Зупинення чинності кримінального закону.

Основні поняття: чинність кримінального закону в часі, просторі, по колу осіб, зворотна сила кримінального закону

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 1. Основоположні засади кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність. (2 год.)

Лекція 3. Поняття злочину та класифікація злочинів. (2 год)

Поняття злочину. Ознаки злочину: винність, караність, суспільна небезпека. Діяння – дія та бездіяльність. Злочин та злочинність.

Класифікація злочинів. Поняття та значення малозначного діяння.

Співвідношення злочину та інших правопорушень (адміністративних, цивільних, трудових тощо)

Основні поняття: злочин, винність, караність, проста дія, триваючий злочин, продовжуваний злочин, бездіяльність.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 4. Поняття кримінальної відповідальності та її підстави. (2 год)

Кримінальна відповідальність та юридична відповідальність. Ознаки юридичної відповідальності. Позитивна та негативна кримінальна відповідальність. Етапи реалізації кримінальної відповідальності.

Підстави кримінальної відповідальності. Теорія кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності.

Основні поняття: юридична відповідальність, кримінальна відповідальність, форми відповідальності.

Семінар 2. Поняття злочину та класифікація злочинів. Поняття кримінальної відповідальності та її підстави. (2 год)

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Об'єкт та об'єктивна сторона злочину

Лекція 5. Склад злочину. (2 год.)

Становлення інституту складу злочину. Поняття складу злочину. Функції складу злочину. Види складів злочину. Елементи складу злочину.

Основні поняття: елементи складу злочину, поняття складу злочину.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 6. Об'єкт злочину. (2 год.)

Поняття і значення об'єкта злочину. Класифікація об'єктів злочину, її критерії і значення.

Загальний об'єкт злочину і його значення.

Родовий об'єкт злочину і його значення.

Безпосередній об'єкт злочину, його значення та види: основний, додатковий і факультативний.

Поняття та значення предмета злочину. Потерпілий від злочину.

Основні поняття: склад злочину, об'єкт злочину, предмет злочину, потерпілий від злочину.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 7. Об'єктивна сторона злочину (2 год.)

Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони злочину.

Злочинне діяння. Форми злочинного діяння. Злочинна дія та злочинна бездіяльність.

Поняття, види і значення шкоди.

Причинно-наслідковий зв'язок між злочинним діянням і злочинними наслідками. Поняття і ознаки причинно-наслідкового зв'язку в кримінальному праві.

Спосіб, засоби, знаряддя, обстановка, час, місце вчинення злочину і їх кримінально-правове значення.

Основні поняття: об'єктивна сторона злочину, злочинне діяння, матеріальна, моральна та фізична шкода, причинно-наслідковий зв'язок.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 3. Склад злочину, об'єкт та об'єктивна сторона (2 год.)

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину

Лекція 8. Суб'єкт злочину (4 год.)

Поняття і ознаки суб'єкта злочину. Суб'єкт злочину і особа злочинця. Вік як ознака суб'єкта злочину. Осудність як ознака суб'єкта злочину. Поняття осудності та її зміст.

Поняття і критерії неосудності. Кримінально-правове значення неосудності.

Поняття і кримінально-правове значення обмеженої осудності.

Відповідальність за злочин, вчинений у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.

Поняття спеціального суб'єкта злочину. Ознаки, що характеризують спеціального суб'єкта злочину.

Основні поняття: суб'єкт злочину, осудність, неосудність, обмежена осудність, вік, спеціальний суб'єкт злочину.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 9. Суб'єктивна сторона злочину (2 год.)

Поняття, ознаки і значення суб'єктивної сторони злочину.

Поняття і зміст вини. Значення вини. Форми вини.

Умисел і його види. Прямий і непрямий умисел, їх інтелектуальний і вольовий моменти.

Необережність і її види. Відмінність злочинної самовпевненості від непрямого умислу.

Випадок (казус). Злочини з двома формами вини.

Мотив і мета злочину, їх кримінально-правове значення. Емоційний стан особи під час вчинення злочину та його кримінально-правове значення.

Поняття помилки в кримінальному праві. Юридична і фактична помилки, їх види і кримінально-правове значення.

Основні поняття: суб'єктивна сторона злочину, вина, умисел, злочинна самовпевненість, злочинна недбалість, мотив, мета, емоція.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 4. Суб'єкт та суб'єктивна сторона (2 год.)

МОДУЛЬ 4. Множинність, співучасть та стадії злочину.

Лекція 10. Множинність злочинів. Види множинності злочинів (4 год.)

Поняття і ознаки множинності злочинів. Відмінність множинності злочинів від одиничного злочину. Кримінально-правове значення множинності злочинів.

Види множинності злочинів, критерії і значення їх виділення.

Поняття і ознаки сукупності злочинів. Види сукупності злочинів. Реальна та ідеальна сукупність. Кримінально-правове значення сукупності злочинів.

Поняття і види повторності злочинів. Відмінність повторності злочинів від продовжуваного злочину. Кримінально-правове значення повторності злочинів.

Поняття, види і кримінально-правове значення рецидиву злочинів.

Основні поняття: множинність злочинів, сукупність злочинів, повторність злочинів, рецидив.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 11. Співучасть у злочині. Форми співучасті. Відповідальність співучасників (2 год.)

Поняття співучасті у злочині, її об'єктивні і суб'єктивні ознаки.

Види співучасників злочину, критерії і значення їх виділення.

Поняття виконавця (співвиконавця) злочину, об'єктивні і суб'єктивні ознаки, що характеризують його діяння. Посереднє виконання злочину.

Поняття організатора злочину, ознаки, що характеризують його діяння. Поняття підбурювача злочину, ознаки, що характеризують його діяння. Відмінність підбурювання до злочину від діянь виконавця і організатора злочину .

Поняття пособника злочину ознаки, що характеризують його діяння. Інтелектуальне і фізичне пособництво. Відмінність пособника від виконавця, організатора і підбурювача злочину.

Форми співучасті у злочині, критерії і значення їх виділення. Вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою, злочинною організацією. Характеристика цих форм співучасті.

Підстави і межі кримінальної відповідальності співучасників злочину. Кваліфікація діянь співучасників злочину.

Відповідальність співучасників при незакінченому злочині і при невдалій співучасті. Екセス співучасника злочину. Види ексцесу. Вплив ексцесу на кримінальну відповідальність співучасників злочину.

Відповідальність за співучасть у злочинах з спеціальним суб'єктом.

Добровільна відмова при співучасті, її особливості і вплив на кримінальну відповідальність співучасників злочину.

Основні поняття: співучасть, виконавець, організатор, підбурювач, пособник, ексцес співучасника, добровільна відмова при співучасті.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 5-6. Множинність злочину. Поняття та види співучасті. (4 год.)

Лекція 12. Стадії вчинення злочину. (2 год.)

Поняття і види стадій вчинення злочину, критерії і значення їх виділення. Злочини, в яких можливі стадії вчинення. Значення правильного встановлення стадії вчиненого злочину.

Закінчений злочин. Момент закінчення окремих видів злочинів і практичне значення правильності його встановлення. Поняття усіченого складу злочину.

Поняття готування до злочину. Поняття і ознаки замаху на злочин. Види замаху. Закінчений і незакінчений замах. Поняття і види непридатного замаху. Відмінність замаху на злочин від готування до злочину і від закінченого злочину.

Підстави і межі кримінальної відповідальності за готування до злочину і за замах на злочин. Кваліфікація попередньої злочинної діяльності.

Добровільна відмова від доведення злочину до кінця. Поняття і ознаки добровільної відмови. Стадії вчинення злочину, на яких можлива добровільна відмова. Форми добровільної відмови.

Основні поняття: стадії вчинення злочину, закінчений злочин, готування до злочину, замах на злочин, усічений склад злочину, добровільна відмова від скоєння злочину.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 7. Стадії вчинення злочину (2 год.)

МОДУЛЬ 5. Кримінальна відповідальність

Лекція 13. Обставини, що виключають злочинність діяння (4 год.)

Поняття і ознаки обставин, що виключають злочинність діяння.

Необхідна оборона. Поняття необхідної оборони і її значення. Умови правомірності необхідної оборони. Перевищення меж необхідної оборони.

Уявна оборона (оборона від уявного посягання).

Затримання особи, що вчинила злочин. Умови правомірності затримання такої особи.

Крайня необхідність. Поняття крайньої необхідності і умови її правомірності. Відповідальність за перевищення меж крайньої необхідності. Відмінність крайньої необхідності від необхідної оборони.

Фізичний або психічний примус. Відповідальність за шкоду, заподіяну під впливом фізичного або психічного примусу.

Виконання законного наказу або розпорядження. Поняття законного і явно злочинного наказу чи розпорядження.

Діяння, пов'язане з виправданим ризиком. Поняття виправданого і невинуватого ризику. Кримінальна відповідальність за шкоду, заподіяну в умовах невинуватого ризику.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Умови правомірності заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка виконувала таке завдання.

Основні поняття: обставини, що виключають злочинність діяння, необхідна оборона, уявна оборона, крайня необхідність.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 8. Обставини, що виключають злочинність діяння. (2 год.)

Лекція 14. Звільнення від кримінальної відповідальності. (4 год.)

Поняття, підстави і правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності.

Види звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Підстави і умови такого звільнення.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Підстави і умови застосування цього виду звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Умови притягнення переданої на поруки особи за вчинений нею злочин до кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки. Підстави і умови застосування цього виду звільнення від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Строки давності і їх обчислення. Переривання і зупинення перебігу давності. Застосування давності до особи, що вчинила особливо тяжкий злочин, за який згідно із законом може бути призначено довічне позбавлення волі. Особи, до яких давність не застосовується.

Звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила військовий злочин, з застосуванням до неї заходів, передбачених Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.

Звільнення від кримінальної відповідальності на підставі закону України про амністію. Помилування.

Основні поняття: звільнення від кримінальної відповідальності, дійове каяття, строк давності.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 9. Звільнення від кримінальної відповідальності. (2 год.)

МОДУЛЬ 6. Покарання

Лекція 15. Поняття, мета, система та види покарань (4 год.)

Поняття і ознаки покарання. Відмінність покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу.

Мета покарання.

Поняття, ознаки і значення системи покарань.

Види покарань. Класифікація покарань. Основні і додаткові покарання. Покарання, що можуть застосовуватись і як основні, і як додаткові.

Штраф. Поняття і розміри штрафу. Майно, що не може бути вилучене при стягненні штрафу. Заміна штрафу іншим покаранням.

Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Підстави і порядок застосування цього покарання.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Підстави і умови призначення цього покарання, його строки.

Громадські роботи. Поняття покарання у вигляді громадських робіт і його строк. Особи, яким громадські роботи не призначаються.

Виправні роботи. Поняття і строки виправних робіт. Розмір відрахування із заробітку засудженого до виправних робіт. Особи, до яких виправні роботи не застосовуються. Заміна виправних робіт особам, які стали після постановлення вироку суду непрацездатними.

Службові обмеження для військовослужбовців. Зміст, строки, підстави і умови застосування цього покарання.

Конфіскація майна. Поняття конфіскації майна та її види. Умови застосування конфіскації майна. Майно, що не підлягає конфіскації.

Арешт. Поняття покарання у вигляді арешту і його строк. Особи, до яких арешт не застосовується.

Обмеження волі. Поняття покарання у вигляді обмеження волі і його строк. Особи, до яких обмеження волі не застосовується.

Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Підстави і умови застосування цього покарання, його строки.

Позбавлення волі на певний строк. Поняття цього покарання і його строк.

Довічне позбавлення волі. Злочини, за вчинення яких встановлюється це покарання, і випадки, коли воно застосовується. Особи, до яких довічне позбавлення волі не застосовується.

Основні поняття: система покарань, штраф, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі, обмеження волі, виправні роботи, конфіскація майна, покарання, мета покарання, загальна та спеціальна превенція.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 16. Призначення покарання та судимість. (2 год.)

Загальні засади призначення покарання, їх поняття і зміст. Обставини, що пом'якшують і обтяжують покарання. Призначення покарання, необхідного і достатнього для виправлення особи та попередження нових злочинів.

Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у співучасті.

Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом за даний злочин. Види і умови такого пом'якшення покарання.

Призначення покарання за сукупністю злочинів.

Призначення покарання за сукупністю вироків. Умови і правила призначення покарання за сукупністю вироків.

Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення.

Обчислення строків покарання.

Поняття і правове значення судимості. Виникнення і припинення судимості. Поняття і умови погашення судимості. Строк погашення судимості і порядок його обчислення. Дострокове зняття судимості. Умови дострокового зняття судимості судом. Дострокове зняття судимості актом помилування.

Основні поняття: обставини, що пом'якшують відповідальність, обставини, що обтяжують відповідальність, сукупність вироків, судимість, погашення, зняття.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 17. Звільнення від покарання та його відбування. (4 год.)

Звільнення від покарання особи, яка перестала бути суспільно небезпечною.

Звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності. Особи, до яких давність не застосовується.

Звільнення від призначеного покарання у зв'язку з набранням чинності законом, що усуває караність діяння.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Іспитовий строк при звільненні від відбування покарання з випробуванням. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Підстави звільнення засудженого від відбування призначеного йому покарання. Наслідки вчинення засудженим протягом іспитового строку нового злочину.

Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей. Обов'язки, які можуть покладатись на засуджену, і контроль за її поведінкою.

Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Давність виконання обвинувального вироку, яким особа засуджена до довічного позбавлення волі.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Умови і порядок застосування цього виду звільнення від відбування покарання. Кримінально-правові наслідки вчинення особою, до якої було застосовано умовно-дострокове звільнення від покарання, протягом не відбутої частини покарання нового злочину.

Звільнення від відбування покарання за хворобою. Види такого звільнення.

Заміна не відбутої частини покарання більш м'яким. Умови і порядок застосування цього виду звільнення від відбування покарання. Кримінально-правові наслідки вчинення особою, яка відбуває більш м'яке покарання, нового злочину.

Звільнення від покарання, його відбування та заміна покарання або його не відбутої частини більш м'яким покаранням на підставі закону України про амністію чи акта про помилування.

Основні поняття: звільнення від покарання, іспитовий строк, невідбута частина покарання, умовно-дострокове звільнення, хвороба, Закон України «Про амністію», Акт Президента України про помилування.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 10. Покарання, судимість, звільнення від відбування покарання (2 год.)

Лекція 18. Особливості притягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності. (2 год.)

Особливості застосування покарання до неповнолітніх. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх, і особливості їх призначення.

Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності чи покарання неповнолітнього у зв'язку із закінченням строків давності.

Особливості звільнення неповнолітніх від покарання: підстави і види.

Особливості звільнення неповнолітніх від відбування призначеного покарання.
Особливості припинення судимості у неповнолітніх.

Умови та строк погашення судимості у неповнолітніх.

Дострокове зняття судимості з неповнолітнього за злочин, вчинений ним у віці до вісімнадцяти років.

Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності або від відбування покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру.

Основні поняття: неповнолітні, примусові заходи виховного характеру, громадський вихователь, обмеження дозвілля.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 19. Примусове лікування та примусові заходи медичного характеру (2 год.)

Примусові заходи медичного характеру. Судово-медична та судово-психіатрична експертиза. Комісія лікарів-психіатрів. Види примусових заходів медичного характеру. Особи до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.

Примусове лікування. Підстави примусового лікування. Відмінність примусового лікування від примусових заходів медичного характеру.

Спеціальна конфіскація: підстави та випадки застосування.

Основні поняття: амбулаторне лікування, стаціонарне лікування, госпіталізація, психіатрична експертиза, лікар-психіатр.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 11. Кримінальна відповідальність неповнолітніх. Примусове лікування та примусові заходи медичного характеру (2 год.)

МОДУЛЬ 7. Особлива частина. Злочини проти державності.

Лекція 20. Поняття, значення і система Особливої частини кримінального права. (2 год.)

Особлива частина кримінального права як складова кримінального права. Поняття Норми Особливої частини кримінального права і їх види.

Значення Особливої частини кримінального права.

Криміналізація і декриміналізація, диференціація та індивідуалізація кримінальної відповідальності за окремі злочини.

Система Особливої частини кримінального права. Поняття системи Особливої частини кримінального права і критерії її побудови. Система Особливої частини кримінального права і Кримінального кодексу України.

Основи кваліфікації злочинів.

Основні поняття: значення Особливої частини кримінального права, співвідношення Загальної та Особливої частин кримінального права, система Особливої частини кримінального права, кримінально-правова кваліфікація, види кримінально-правової кваліфікації, формула кваліфікації злочину.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 21. Злочини проти основ національної безпеки (2 год.)

Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України. Поняття злочинів проти основ національної безпеки України та їх класифікація.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК).

Державна зрада (ст. 111 КК)

Посягання на державного чи громадського діяча (ст. 112 КК)

Диверсія (ст. 113 КК)

Основні поняття: територіальна цілісність, недоторканність України, насильницька зміна чи повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, посягання на життя державного чи громадського діяча, диверсія, державна зрада, шпигунство.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 22. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації (2 год.)

Загальна характеристика злочинів у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Поняття злочинів у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації та їх класифікація.

Злочини проти обороноздатності України. Розголошення державної таємниці (ст. 328). Втрата документів, що містять державну таємницю (ст. 329). Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави (ст. 330).

Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї (ст. 331)

Ухилення від призову на строкову військову службу (ст. 335). Ухилення від призову за мобілізацією (ст. 336).

Злочини проти порядку перетинання державного кордону та переміщення через нього предметів. Незаконне перетинання державного кордону. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України (ст. 332). Порушення правил міжнародних польотів (ст. 334).

Основні поняття: державна таємниця, передача або збирання відомостей, ухилення, незаконне перетинання державного кордону або переправлення через державний кордон, державний кордон.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 23. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (Військові злочини) (2 год.)

Загальна характеристика злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів). Поняття військових злочинів.

Злочини проти порядку підлеглості і військової честі.

Злочини проти порядку проходження військової служби.

Злочини проти порядку користування військовим майном та експлуатації військової техніки.

Злочини проти порядку несення спеціальних видів військової служби.

Злочини проти порядку збереження військової таємниці.

Злочини проти порядку виконання службових обов'язків.

Злочини проти порядку ведення бойових дій, законів і звичаїв війни.

Основні поняття: непокора, невиконання наказу, опір, самовільне залишення, марнотратств, втрата військового майна, речовини і предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення, відомості військового характеру, державна таємниця, засоби ведення війни, мародерство, незаконне використання.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 24. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. (2 год)

Загальна характеристика злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.

Злочини проти державної символіки. Наруга над державними символами (ст. 338). Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні (ст. 339).

Злочини проти осіб, які виконують владні чи управлінські функції. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча. Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради.

Злочини проти авторитету органів влади та управління. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд.

Злочини проти волевиявлення громадян. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій.

Злочини проти інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження.

Основні поняття: державні символи, опір, втручання в діяльність, посягання на життя, перешкоджання діяльності, самоправство, зловживання службовим становищем, підроблення.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 12. Військові злочини. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. (2 год.)

МОДУЛЬ 8. Злочини проти особи

Лекція 25. Злочини проти життя життя та здоров'я особи (4 год.)

Загальна характеристика злочинів проти життя та здоров'я особи. Поняття та класифікація злочинів проти життя та здоров'я особи.

Злочини проти життя особи. Поняття і види злочинів проти життя.

Поняття вбивства. Момент початку та припинення життя. Відмежування вбивства від інших злочинів, поєднаних із заподіянням смерті потерпілому. Види умисного вбивства.

Основний склад умисного вбивства. Умисне вбивство при кваліфікуючих ознаках. Види цих ознак, їх класифікація і зміст. "Привілейовані" види умисного вбивства.

Злочини проти здоров'я особи. Поняття і види злочинів проти здоров'я. Безпосередній об'єкт злочинів проти здоров'я особи.

Поняття тілесного ушкодження. Види тілесних ушкоджень.

Умисне тяжке тілесне ушкодження. Ознаки тяжкого тілесного ушкодження та їх зміст. Відмінність умисного тяжкого тілесного ушкодження, яке спричинило смерть потерпілого, від умисного вбивства та вбивства через необережність.

Побої і мордування. Відмінність цього злочину від тілесних ушкоджень.

Катування.

Злочини проти безпеки життя та здоров'я особи.

Поняття та види злочинів проти безпеки життя та здоров'я особи.

Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби. Зараження венеричною хворобою.

Незаконне проведення абортів. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей.

Незаконна лікувальна діяльність. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини. Насильницьке донорство.

Основні поняття: вбивство, основний та привілейований склад умисного вбивства, тілесні ушкодження, види тілесних ушкоджень, побої і мордування, зараження вірусом імунодефіциту, залишення в небезпеці.

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 1-10.

Лекція 26. Злочини проти волі, честі та гідності особи. (2 год.)

Загальна характеристика злочинів проти волі, честі та гідності особи. Поняття злочинів проти волі, честі та гідності особи. Класифікація злочинів, передбачених розділом III Особливої частини КК України.

Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Захоплення заручників. Незаконне поміщення в психіатричний заклад.

Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини.

Незаконне позбавлення волі або викрадення людини, вчинене щодо малолітнього. Підміна дитини. Експлуатація дітей.

Основні поняття: воля, честь, гідність, незаконне позбавлення волі, викрадення, заручник.

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 1-10.

Лекція 27. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості (2 год.)

Загальна характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Поняття злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Класифікація злочинів проти статевої свободи та недоторканості.

Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Зґвалтування. Насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом.

Примушування до вступу в статевий зв'язок.

Злочини проти нормального фізіологічного і духовного розвитку неповнолітніх.

Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості. Розбещення неповнолітніх.

Основні поняття: статева свобода, статева недоторканість, задоволення статевої пристрасті неприродним способом, примушування, статева зрілість.

Основна література: 1-5. Додаткова література: 1-10.

Лекція 28. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення. (2 год.)

Загальна характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення. Поняття злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення. Класифікація злочинів.

Злочини проти дотримання правил обігу наркотичних засобів, їх аналогів або прекурсорів.

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин.

Злочини проти здоров'я населення. Порушення правил боротьби з епідеміями. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних і сильнодіючих речовин.

Основні поняття: контрабанда, незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання, збут, наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги або прекурсори, схиляння до вживання, використання коштів, здобутих від незаконного обігу, незаконна видача рецепта, отруйні і сильнодіючі речовини, місце для вживання одурманюючих засобів, мікробіологічні, інші біологічні агенти чи токсини, заготівля, перероблення, збут, радіоактивно забруднені продукти харчування чи інша продукція.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 13. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення. (2 год.)

МОДУЛЬ 9. Злочини у різних сферах діяльності.

Лекція 29. Злочини у сфері господарської діяльності. (2 год)

Поняття та класифікація злочинів у сфері господарської діяльності.

Злочини у сфері кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї (ст. 199 КК). Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК). Видання нормативно-правових або розпорядчих актів, які змінюють доходи і видатки бюджету всупереч встановленому законом порядку (ст. 211 КК).

Злочини у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності господарюючих суб'єктів. Фіктивне підприємництво (ст. 205 КК). Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК). Незаконного використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару (ст. 229 КК).

Злочини у сфері банкрутства. Доведення до банкрутства (ст. 219 КК).

Злочини у сфері використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів. Шахрайство з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК). Виготовлення, збут та використання підроблених недержавних цінних паперів (ст. 224 КК).

Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції (ст. 227 КК).

Злочини у сфері приватизації державного та комунального майна. Незаконна приватизація державного, комунального майна (ст. 233 КК).

Основні поняття: фіктивне підприємництво, виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення, державне та комунальне майно, приватизаційні папери, комерційна таємниця, недоброякісна продукція.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 30. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. (2 год)

Загальна характеристика злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Юридичний аналіз деяких складів злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК). Перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК). Службове підроблення (ст. 366 КК). Провокація підкупу (ст. 370 КК).

Основні поняття: зловживання владою, службове становище, перевищення влади, службові повноваження, службове підроблення, службова недбалість, хабар, провокація.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 14. Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. (2 год)

Лекція 31. Злочини проти безпеки виробництва. (2 год.)

Загальна характеристика злочинів проти безпеки виробництва. Поняття злочинів проти безпеки виробництва. Класифікація злочинів, передбачених розділом X Особливої частини КК України.

Злочини проти дотримання загальних правил охорони праці. Порушення вимог законодавства про охорону праці.

Злочини проти дотримання правил виконання окремих видів робіт.

Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки.

Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд.

Основні поняття: охорона праці, роботи з підвищеною небезпекою, безпечне використання промислової продукції, безпечна експлуатація будівель і споруд.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 32. Злочини проти довкілля. (2 год.)

Загальна характеристика, поняття та класифікація злочинів проти довкілля.

Злочини проти екологічної безпеки. Порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 КК). Злочини у сфері землевикористання, охорони надр, атмосферного повітря. Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель (ст. 239¹ КК). Порушення правил охорони або використання надр (ст. 240 КК).

Злочини у сфері охорони водних ресурсів. Порушення правил охорони вод (ст. 242 КК). Порушення законодавства про континентальний шельф України (ст. 244 КК). Злочини у сфері лісовикористання, захисту рослинного і тваринного світу. Незаконна порубка лісу (ст. 246 КК). Незаконне полювання (ст. 248 КК).

Основні поняття: довкілля, екологічна безпека, природно-заповідний фонд, континентальний шельф, забруднення, незаконне полювання та незаконний промисел.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 15. Злочини проти безпеки виробництва. Злочини проти довкілля. (2 год.)

Лекція 33. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. (4 год)

Загальна характеристика злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав людини і громадянина. Поняття злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав людини і громадянина.

Злочини проти виборчих прав громадян та права на участь у референдумі. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст. 157). Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму (ст. 158²).

Злочини проти трудових прав громадян. Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій (ст. 170). Грубе порушення законодавства про працю (ст. 172). Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом оплат (ст. 175).

Злочини в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Порушення авторського права і суміжних прав (ст. 176). Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію (ст. 177).

Злочини, які посягають на інші особисті права і свободи громадян. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або релігійних переконань (ст. 161). Порушення права на отримання освіти (ст. 183).

Злочини, що посягають на недоторканність приватного життя. Порушення недоторканності житла (ст. 162). Порушення недоторканності приватного життя (ст. 182).

Злочини проти сім'ї. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей (ст. 164). Злочини проти свободи совісті. Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь (ст. 179). Перешкоджання здійсненню релігійного обряду (ст. 180).

Основні поняття: перешкоджання здійсненню виборчого права, неправомірне виокористання, підлог, примушування та перешкоджання, авторське право і суміжні права, недоторканність приватного житла, аліменти, релігійна споруба або культовий будинок.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 16. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. (2 год)

Лекція 34. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. (2 год.)

Загальна характеристика злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. Поняття злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж.

Викрадення, привласнення, вимагання комп'ютерної інформації або заволодіння нею шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем.

Порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем.

Основні поняття: використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем, комп'ютерні мережі.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 35. Злочини проти власності (4 год.)

Загальна характеристика злочинів проти власності. Поняття злочинів проти власності. Спільні елементи та ознаки складів цих злочинів. Класифікація злочинів, передбачених розділом VI Особливої частини КК України.

Корисливі злочини проти власності.

Крадіжка. Грабіж. Розбій. Викрадення шляхом демонтажу та іншим засобом електричних мереж, кабельних ліній зв'язку та їх обладнання. Вимагання. Шахрайство. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї.

Некорисливі злочини проти власності. Умисне знищення або пошкодження майна. Погроза знищення майна. Необережне знищення або пошкодження майна.

Порушення обов'язків щодо охорони майна. Придбання або збут майна, завідомо здобутого злочинним шляхом.

Основні поняття: корисливий та некорисливий злочин, крадіжка, грабіж, розбій, привласнення, розтрата, заволодіння шляхом зловживання службовим становищем, обман, зловживання довірою.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 17. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. Злочини проти власності. (2 год.)

МОДУЛЬ 10. Злочини проти правопорядку.

Лекція 36. Злочини проти громадської безпеки. (2 год.)

Поняття та загальна характеристика злочинів проти громадської безпеки.

Злочини проти громадської безпеки, вчинювані злочинними організаціями.

Створення злочинної організації. Бандитизм.

Злочини проти громадської безпеки, пов'язані з тероризмом. Терористичний акт. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.

Злочини проти громадської безпеки, пов'язані з предметами, які становлять підвищену суспільну небезпеку. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем. Злочини проти громадської безпеки, вчинені на об'єктах, які становлять підвищену небезпеку.

Основні поняття: створення злочинної організації, бандитизм, воєнізовані або збройні формування, викрадення, привласнення, вимагання, незаконне поводження зі зброєю, бойові припаси або вибухові речовини, легкозаймисті та їдкі речовини, радіоактивні матеріали.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 37. Злочини проти громадського порядку і моральності. (2 год.)

Поняття та класифікація злочинів проти громадського порядку та моральності.

Злочини проти громадського порядку: групове порушення громадського порядку, масові заворушення, заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку, хуліганство.

Злочини проти громадської моралі. Нищення, руйнування чи псування пам'яток історії або культури.

Жорстоке поводження з тваринами.

Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів.

Створення або утримання місць розпусти і звідництва. Проституція або примушування чи втягнення до заняття проституцією.

Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.

Основні поняття: порушення громадського порядку, масові заворушення, нищення, руйнування, псування, місця розпусти, звідництво, проституція.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 18. Злочини проти громадської безпеки. Злочини проти громадського порядку і моральності. (2 год.)

Лекція 38. Злочини проти правосуддя. (2 год.)

Загальна характеристика злочинів проти правосуддя. Поняття злочинів проти правосуддя.

Злочини проти конституційних прав особи, щодо якої здійснюється правосуддя. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою.

Злочини проти встановлення істини при здійсненні правосуддя. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину. Приховування злочину.

Злочини проти реалізації права на захист. Порушення права на захист. Втручання в діяльність захисника чи представника особи.

Злочини проти діяльності суддів. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного.

Злочини проти реалізації заходів безпеки. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист.

Злочини проти виконання рішення суду. Невиконання судового рішення.

Основні поняття: завідомо невинний, примушування, завідомо неправосудний вирок, рішення, ухвала або постанова, неправдиве повідомлення, відмова від виконання покладених на них обов'язків, приховування майна, втручання в діяльність, невжиття заходів безпеки, ухилення від покарання, втеча.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 19. Злочини проти правосуддя. (2 год.)

Лекція 39. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. (4 год.)

Загальна характеристика злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Поняття злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Класифікація злочинів, передбачених розділом XI Особливої частини КК України.

Злочини проти дотримання загальних правил безпеки руху та експлуатації транспорту. Порушення чинних на транспорті правил.

Злочини проти правил безпеки руху та експлуатації окремих видів транспорту. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.

Порушення правил повітряних польотів. Порушення правил використання повітряного простору. Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден.

Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.

Основні поняття: транспортні комунікації, транспортне підприємство, порушення правил безпеки руху, порушення правил безпеки дорожнього руху, транспортний засіб, знищення, підробка, заміна.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Лекція 40. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. (2 год.)

Загальна характеристика злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Злочини проти миру. Пропаганда війни (ст. 436). Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів (ст. 436-1 КК). Найманство (ст.. 447 КК).

Злочини проти безпеки людства. Екоцид (ст.. 441 КК). Геноцид (ст.. 442).

Злочини проти міжнародного правопорядку. Порушення законів та звичаїв війни (ст.. 438 КК). Злочини проти осіб та установ що мають міжнародний захист (ст. 444 КК). Піратство (ст.. 446 КК).

Основні поняття: пропаганда, агресивна війна, установи, що мають міжнародний захист, зброя масового знищення, екоцид, геноцид, піратство, найманство.

Основна література: 1-5 . Додаткова література: 1-10.

Семінар 20. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Кримінальне право» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю на 5,6,7 семестр (екзамен)

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7		Модуль 8		Модуль 9		Модуль 10	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3	3	3	4	4	4	4	7	7	5	5	5	5	9	9	6	6
Відвідування семінарів	1	2	2	1	1	1	1	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1	4	4	3	3
Відвідування практичних	1																				
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10

Робота на практичному занятті	10																				
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10	1	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			51		49		49		52		51		54		51		46		58		54
Максимальна кількість балів	515																				
Розрахунок коефіцієнта	8,58																				

6.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
3 курс		
1	Кримінальне право як навчальна дисципліна та наука. Спільні риси та відмінності кримінального права як галузі права, навчальної дисципліни та науки. Їх тісний взаємозв'язок.	5
2	Поняття екстрадиції. Порівняльний аналіз екстрадиції та депортації значенн та наслідки.	5
3	Поняття території України. Місце вчинення злочину.	5
4	Поняття неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Його розмір та розмежування в чинному законодавстві України для призначення покарання, а також визначення рівня завданої/заподіяної шкоди як ознаки адміністративного проступку чи кримінального правопорушення.	5
5	Функції складу злочину. Його значення.	5
6	Поняття та значення предмета злочину. Потерпілий від злочину.	5
7	Спосіб, засоби, знаряддя, обстановка, час, місце вчинення злочину і їх кримінально-правове значення.	5
8	Відповідальність за злочин, вчинений у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.	5
9	Поняття казусу. Значення вини.	5
10	Відмінність множинності та сукупності. Різниця між повторністю та рецидивом.	5
11	Види простої та складної співучасті.	5
12	Різниця між замахом та усіченим складом. Добровільна відмова.	5
13	Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Підстави і умови застосування цього виду звільнення від кримінальної відповідальності.	5
14	Добровільна відмова при співучасті. Її особливості і вплив на кримінальну відповідальність співучасників злочину.	5
15	Іспитовий строк при звільненні від відбування покарання з випробовуванням. Наслідки вчинення засудженим протягом іспитового строку нового злочину.	5
	Разом:	75 балів
4 курс		
1	Правила виконання окремих видів робіт. Правила охорони праці.	5

2	Характеристика злочинів , передбачених статтями 162, 164, 170, 183.	5
3	Визначення поняття електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. Правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем.	5
4	Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї. Різниця між привласненням та крадіжкою.	5
5	Поняття громадської безпеки. Предмети, що становлять підвищену суспільну небезпеку.	5
	<i>Разом</i>	<i>25 балів</i>
	<i>Всього</i>	<i>100 балів</i>

Критерії оцінювання самостійної роботи.

5 балів – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані, не мають помилок.

4 бали – робота виконана в повному обсязі, але має деякі неточності і незначні помилки; достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при доборі потрібного матеріалу.

3 бали – поверхневе знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету.

2 бали – студент знайомий з матеріалом, але не виділяє основних положень, допускає суттєві помилки, які викривлюють зміст, не вміє користуватися термінологією і поєднувати теоретичні засади з практичним їх втіленням.

1 бал – не виявляє розуміння матеріалу, має розрізненні знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 20%.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульна контрольна робота

Форма проведення – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання:

Письмові відповіді на теоретичні питання (розв'язання юридичних задач) оцінюються в залежності від правильності та повноти відповіді.

Виконання тестових завдань оцінюється в 1 бал за кожну правильну відповідь
Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 15 балів

Виконання 10 тестових завдань – 10 балів. Всього балів – 25.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю екзамен у 8 семестрі.

Умова допуску – виконання всіх видів практичних завдань з дисципліни і отримання від 35 до 60 балів за семестр.

Форма проведення екзамену – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання:

Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 30 балів

Виконання тестових завдань – 10 балів

Перелік допоміжних матеріалів: немає

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Принципи кримінального права
2. Кримінальний закон
3. Поняття злочину
4. Кримінальна відповідальність та її підстави
5. Склад злочину
6. Об'єкт злочину
7. Об'єктивна сторона складу злочину
8. Суб'єкт злочину
9. Суб'єктивна сторона складу злочину
10. Стадії вчинення злочину
11. Співучасть у злочині
12. Множинність злочинів
13. Обставини, що виключають злочинність діяння
14. Звільнення від кримінальної відповідальності
15. Поняття та мета покарання
16. Система покарань та їх види
17. Призначення покарання
18. Звільнення від покарання та його відбування
19. Судимість
20. Примусові заходи медичного характеру та примусове лікування
21. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх
22. Загальна характеристика особливої частини кримінального права
23. Злочини проти основ національної безпеки України

- 24.Злочини проти життя та здоров'я особи
- 25.Злочини проти волі, честі та гідності особи
- 26.Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи
- 27.Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина
- 28.Злочини проти власності
- 29.Злочини у сфері господарської діяльності
- 30.Злочини проти довкілля
- 31.Злочини проти громадської безпеки
- 32.Злочини проти безпеки виробництва
- 33.Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту
- 34.Злочини проти громадського порядку та моральності
- 35.Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення
- 36.Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації
- 37.Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку
- 38.Злочини у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг
- 39.Злочини проти правосуддя
- 40.Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)
- 41.Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична картка дисципліни «Кримінальне право»

Разом на III курс: 225 год., лекції – 66 год., семінарські заняття - 24 год., самостійна робота – 91 год., семестровий контроль - 30 год.
підсумковий контроль – 14 год.

Модуль	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV					Змістовий модуль V			
Тема модуля	Кримінальне право та кримінальний закон					Об'єкт та об'єктивна сторона злочину			Суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину			Множинність, співучасть та стадії злочину					Кримінальна відповідальність			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Теми лекцій	засади кримінального права	Закон про кримінальну відповідальність	класифікація злочинів	кримінальної відповідальності.	кримінальної відповідальності.	Склад злочину	Об'єкт злочину	Об'єктивна сторона злочину	Суб'єкт злочину	Суб'єкт злочину	Суб'єктивна сторона злочину	Поняття множинності	Види множинності злочинів	Поняття та види співучасті	Поняття та види співучасті	Стадії вчинення злочинів	виключають злочинність діяння	Обставини, що виключають злочинність діяння	кримінальної відповідальності.	Звільнення від кримінальної відповідальності.
Теми семінарських занять		засади кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність.		класифікація злочинів. Поняття кримінальної			Семінар 3. Склад злочину. Об'єкт злочину. Об'єктивна сторона злочину.				Семінар 4. Суб'єкт злочину. Суб'єктивна сторона злочину.				множинності злочинів. Види множинності. Поняття та види співучасті	Семінар 7. Стадії вчинення злочинів		Семінар 8. Обставини, що виключають злочинність діяння		Семінар 9. Звільнення від кримінальної відповідальності
Види поточного	МКР					МКР			МКР			МКР					МКР			

Модуль	Змістовий модуль VI							Змістовий модуль VII					Змістовий модуль VIII				
Тема модуля	Покарання							Злочини проти державності.					Злочини проти особи				
Лекції	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Теми лекцій	Поняття, мета, система та види покарань.	Поняття, мета, система та види покарань.	Призначення покарання та судимість.	Звільнення від покарання та його відбування.	Звільнення від покарання та його відбування.	неповнолітніх до кримінальної відповідальності.	Примусове лікування та примусові заходи медичного характеру.	Поняття, значення і система Особливої частини кримінального права	Злочини проти основ національної безпеки України.	Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.	Військові злочини.	Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань	Злочини проти життя та здоров'я особи.	Злочини проти життя та здоров'я особи	Злочини проти волі, честі та гідності особи.	Злочини проти статевої свободи та статевої	Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я
Теми семінарських занять				Семінар 10. Поняття, мета, система та види покарань.			Семінар 11. Особливості призначення неповнолітніх до кримінальної відповідальності. Примусове лікування та примусові заходи медичного характеру.					Семінар 12. Військові злочини. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян					Семінар 13. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення
Види поточного контролю	МКР							МКР					МКР				

Разом на IV курс: 75 год., лекції – 34 год., семінарські заняття - 16 год., самостійна робота – 19 год., підсумковий контроль – 0 год., семестровий контроль – 6 год.

Модуль	Змістовний модуль IX.									Змістовний модуль X.				
Тема модуля	Злочини у різних сферах діяльності.									Злочини проти правопорядку.				
Лекції	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	
Теми лекцій	Злочини у сфері господарської діяльності.	Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.	Злочини проти безпеки виробництва.	Злочини проти довкілля.	Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.	Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж	Злочини проти власності.	Злочини проти власності.	Злочини проти громадської безпеки.	Злочини проти громадського порядку та моральності.	Злочини проти правосуддя.	Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту.	Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.	
Теми семінарських занять		Семінар 14. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.		Семінар 15. Злочини проти безпеки виробництва. Злочини проти довкілля.	Семінар 16. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.			Семінар 17. Злочини проти власності.	Семінар 18. Злочини проти громадського порядку та моральності.	Семінар 19. Злочини проти правосуддя.		Семінар 20. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.		
Види поточного контролю	МКР									МКР				
	Екзамен													

11. Рекомендована література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року (зі змінами і допов.). Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25. Ст. 131.
2. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 452 с.
3. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник /В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 6-те вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2020. – 768 с.
4. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст] : посіб. для підгот. до іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубашенко. - Харків : Право, 2017. - 200 с.
5. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Особлива частина [Текст] : посіб. для підгот. до іспитів / В. І. Тютюгін, О. Д. Комаров, М. А. Рубашенко. - 2-ге вид., перероб. та допов. - Харків : Право, 2017. – 158.

Додаткова:

1. Артюхова В. В. Хуліганство як кримінальне правопорушення. Кримінальне правопорушення: національний та зарубіжний виміри: матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (Одеса, 24 травня 2019 р.). Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2019. С. 73–75.
2. Демидова Л. М., Попович О. С. Кримінально-правова охорона національної безпеки України: терористичний акт: монографія /за заг. ред. Л. М. Демидової. Харків: Право, 2021. 400 с.
3. Козаченко О. В., Адаменко К. А. Нові підходи до дефініції закону про кримінальну відповідальність у зв'язку з розширенням меж кримінально-правового регулювання. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція: Збірник наукових праць. Вип. 33. Серія: Юриспруденція. Одеса, 2018. С.122-125.
4. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст]: підручник / [С. В. Албул та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. В. О. Меркулової, д-ра юрид. наук, доц. В. Я. Конопельського ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2017. - 430 с.
5. Литвиненко Т.А. Кримінальне право України в поняттях і термінах [Текст] : слов.-довід. для ВНЗ / Т. А. Литвиненко, А. В. Шадріна. - Харків : Лідер, 2016. - 108 с.
6. Микитенко Д. І. Механізм злочинної поведінки при добровільній відмові від терористичного акту: розмежування між кримінальним та кримінологічним аспектами. Х., Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, 2018, 904 с.

7. Митрофанов І. І. Злочини проти здоров'я людини: навчальний посібник. Кременчук: Видавець «ПП Щербатих О. В.», 2017. 328 с.
8. Мусиченко О.М. Відновлення соціальної справедливості як мета кримінальноправових заходів. Кримінальне право в умовах глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 травня 2018 року. Одеса: НУ «Одеська юридична академія», кафедра кримінального права, 2018. С. 142-144.
9. Мусиченко О.М. Зрозумілість кримінального закону. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі права (PhD). Одеса, 2021. 294 с.
10. Новітні кримінально-правові дослідження – 2021 : Альманах наукових праць / за ред. проф. Є.Л. Стрельцова, проф. О.В. Козаченка, PhD О.М. Мусиченко. – Миколаїв : МП НУ ОЮА, 2021. – 262 с.